

11/6/1908

„ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ“

ΤΕΤΑΡΤΗ 11/6 1908

ώρα 6 μ. μ.

ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΡΑΔΙΑ

ΤΟΥ ΣΥΝΘΕΤΗ

ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ

έχουν την καλοσύνη να βοηθήσουν
ή δεσπ. ΣΜ. ΓΕΝΝΑΔΗ, ή κυρία Χ. ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ
και ό κ. ΧΑΤΖΗ-ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Θά εκτελεστούν σ' όλο τό Πρόγραμμα μόνο έργα
του κ. ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ, γιά τραγοῦδι, πιάνο και δυό
πιάνο.

Κάθε εισιτήριο δραχ. 3.00

Πουλιούνται στό Ωδείο.

τύπος Κτενᾶ — Ἐθῆνα (Μέγαρο Ἀρσακείου)

ΔΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

Ὁ συνθέτης τοῦ πρωτοπαρουσιάζει σήμερον μικρὸ μέρος τῆς ἀρχῆς τοῦ ἔργου του ὀνειρέφτηκε νὰ φτιάξῃ μιὰν ἀληθινὰ Ἐθνικὴ μουσικὴ βρασιμμένη ἀπ' τὴ μιὰ μεριά στὴ μουσικὴ τῶν ἀγῶν μας δημοτικῶν τραγουδιῶν μὰ καὶ στολισμένη ἀπὸ τὴν ἄλλη μὲ ἕλα τὰ τεχνικὰ μέσα τοῦ μας χάρισε ν' ἁδιάκοπη ἐργασία τῶν προσδεμένων στὴ μουσικὴ λαῶν καὶ πρῶτα πρῶτα τῶν Γερμανῶν, Γάλλων, Ρούσων καὶ Νορβηγῶν.

Γιὰ νὰ κατορθώσῃ τὸ ὀπωσδήποτε ἁρμονικὸ σφιχτόδεμα τῶν ἀνομοίων αὐτῶν στοιχείων, ὁ τεχνίτης βεῖθε σωστὸ νὰ στηριχτῆ στὴ ζωντανὴ μὲς φιλολογίᾳ σὰν τὸν ἀνθοπλέχτη πρὸ κόβοντας κλωνάρια ἀπ' τὸνα καὶ τ' ἄλλο δέντρο πλέκει σὲ στεφάνια τὰ λογῆς λογῆς λουλούδια του.

Καὶ δὲ θέλει νὰ πῆ πῶς τὸ ἀνκατάτωμ τῶν στοιχείων αὐτῶν πάντα κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο πρέπει νὰ γίνεταί, κάθε ἄλλο ! μὴ πορεὶ πολλὰς φορὰς ὁ ἔθνικὸς χαρκατῆρας πολὺ θαμπὰ ἢ καὶ καθόλου νὰ ξεχωρίζῃ, ὅπως μὴ πορεὶ κ' ἡ τέχνη καὶ τὰ στολιδία νὰ κάνουν τόπο στὴν ἀπλότητὸς τοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ τοῦ πολὺ δύσκολα νὰ ξεδιαλύνονται τ' ἀγνάρια τους. Αὐτὸ δὲν ἔχει τίποτα νὰ κἀνῃ ! καὶ κατὰ πῶς ὁ ποιητὴς εἶνε λέρτερος νὰ γυρέψῃ τὴν ἐμπνεψή του ἐκεῖ τοῦ τῆ βρίσκει, πότε στὶς ἔθνικὰς τίς παραδόσεις καὶ πότε στὰ παγκόσμια προβλήματα, ἔτσι κ' ὁ Μουσικὸς πότε πρὸ σιμὰ στὴν Ἐθνικὴ τῆ Μοῦσα θὰ πέσει καὶ πότε στὴ Ξένη τῆ Μαστόρισα.

Ἐδῶ ἀνάγκη νὰ σημειωθῇ πῶς ὁ τεχνίτης ποῦ πρωτοπαρουσιά-
 ζεται σήμερα ἀπορέβγει νὰ δανειστῇ μελωδίες τῶν δημοτικῶν μακ
 τραγουδιῶν στὴν ἐργασίᾳ του, μόνε ποῦ τὰ θέματά του σὲ μερικὰ
 του μεγάλᾳ ἔργα (Ρωμέικη Σουίτα, «Μπακάντες» κ. α. (καὶ οἱ με-
 λωδίες του σὲ μερικὰ ἀπὸ τὰ τραγουδιὰ του ἔχουν χτιστεῖ ἀπάνου
 εἰς ρυθμὸ, τίς κλίμακες καὶ τὸ χαραχτήρα τῶν δημοτικῶν μακ τρα-
 γουδιῶν) γιὰτὶ βρίσκει πῶς τὸ συστηματικὸ δάνεισμα ἀπὸ Ἐθνικῆς
 μελωδίας πολὺ λίγο βοηθεῖ εἰς τὸ ζετύλιγμα τῆς Ἐθνικῆς μουσικῆς·
 ἔτσι κι' ὁ Τσακίόφσκυ κι' ὁ Ρουμπινστάνιν ἂν καὶ στὰ ἔργα τους κα-
 νεῖς πολὺ συχνὰ ἀπαντάει Ρούσσιαις ἔθνικαις μελωδίαις· δὲ λογαριάζ-
 ζονται γι' ἀληθινὰ Ἐθνικοὶ μουσικοὶ μπρὸς τοὺς νεώτεροις (ἀφοῦ
 πρῶτος ὁ Γκλίλκα εἶχε δεῖξει τὸ δρόμο) τὸ Ρίμσκυ—Κορτάκοφ, τὸ
 Μπακάνιερ, τὸ Μουσόργσκυ, τὸ Μποροντίν, τὸ Ντραγκμίρσκυ καὶ
 τὸ μαθητῆτος· τὸ Γκαλζόνοφ, ποῦ λιγοστὰ ἀπαντᾷ τινὰς σ' αὐτοῦς
 Ρούσσιαις ἔθνικαις μελωδίαις· μὰ ποῦ πάντα ζαγκαντέβει ἓνα κομμάτι
 τῆς Ἐθνικῆς Ψυχῆς.

Κι' αὐτὸ πρέπει νὰ εἶνε ὁ σκοπὸς κάθε ἀληθινῆς Ἐθνικῆς μουσι-
 κῆς· νὰ χτίσῃ τὸ Πλάτι ποῦ θὰ θρουλάσει ἡ Ἐθνικὴ Ψυχὴ!

Τώρα ἂν γιὰ τὸ χτίσιμο τοῦ πλάτιοῦ του μεταχειρίστηκεν ὁ τε-
 χνίτης καὶ ξένο ὕλικὸ κοντὰ εἰς τὸ ντόπιον· δὲ βλάπτει φτάνει τὸ πλά-
 τι του νὰ εἶναι θεμελιωμένον εἰς Ρωμέικη γῆ· κανονικὸν γιὰ νὰ τὸ
 πρωτοχαροῦνε Ρωμέικα μάτι γιὰ νὰ λογαριάζεταί καθροδικίμακτο
 Ρωμέϊκο πλάτι.

Ἐπιθυμοῦμεν καὶ ἂν ἀρχίσῃ κι' ὅτι κι' ἂν καταπιεστῇ ὁ τεχνίτης,
 ἓνα δὲ μπορεῖ νὰ περαθλέψῃ! τῇ Ζωῇ· γιὰ δὲφοῦ Ἐθνικὴ μουσικὴ
 εἶναι ἀδύνατον νὰ βλαστῆσῃ δίχως νὰ ποτισθῇ βαθικὰ ἀπὸ τὴν Ἐθνικὴν
 τῇ ζωντανῇ τῇ γλώσσᾳ τοῦ λαοῦ.

Μπορεῖ κανεὶς κ' ἔτσι νὰ ὀρίσῃ τὸ σκοπὸ τῆς μουσικῆς; νὰ δίνει
 ζωὴ εἰς τὰ ὄνειρα ἀπὸ τῆ μιὰ μεριὰ καὶ νὰ παρασταίνει τῇ Ζωῇ σὰν ὄ-
 νεϊρο ἀπὸ τὴν ἄλλη· γιὰ νὰ τὸ κατορθώσῃ ἔμω, αὐτὸ πρέπει ὅτι κι'
 ἂν τὴ συντροφεύει εἰς ἐξωτερικὸ τῆς παρουσίᾳσμα (γλώσσᾳ εἰς φω-
 νητικῇ, ὑπόθεσιν καὶ γλώσσᾳ εἰς ὁραματικῇ, πρόγραμμα εἰς προγραμ-

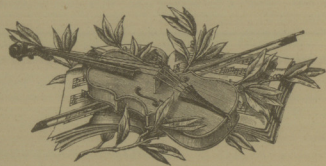
μακτική ὀργανική μουσική) πάντα ζωντανὸ καὶ ἀβίαστο νὰ εἶναι· ἔτσι ποῦ ὁ νοῦς τοῦ ἀκροατῆ δίδωσι νὰ κυράζεταί με περιττὴ δουλιὰ νὰ γίνεται κι' ὁ νοῦς ὁ ἴδιος ἕνα με τὴν καρδιά ποῦ νὰ καταλαβαίνει καὶ νὰ αἰσθάνεται μαζί γιὰ νὰ ζαγνικντέψη τὸ ὑπερκόσμιον ποῦ πρέπει νὰ κλείνη μέσθ τῆς κάθε ἀληθινῆ μουσικῆς.

Εἶνε φανερό λοιπὸν ποῦ γιὰ τοῦς αἰσθητικῶς αὐτοῦς λόγους ἡ καθαρῆσσι (δίδωσι ν' ἀναφέρω τοῦς τεχνικῶς ποῦ μὲ ἐμποδίζουσι νὰ τὴν παρεδεχτοῦμε με τὰ ν τῆς καὶ τὰ ἔθις τῆς ποῦ δυσκολεύουσι τρυμερὰ τὴν ἐχτέλεση) με τὴν ψέρτικῆ τῆς τὴν τεχνητὴ ζωὴ, ἡ καθαρῆσσι, κατὰ πῶς δὲν ἐπέβηκεν ἄξιαν νὰ θρέψη μιὰ δυνατὴ φιλολογίαν, ἔτσι δὲ θὰ σταθεῖ ποτὲς ἄξιαν νὰ θρέψη καὶ μιὰ δυνατὴ μουσικὴ (ἡ τέχνη ποῦ μετὰ τὰ γράμματα ἔχει τὴ μεγαλύτερη σχέση με τὴ γλῶσσαν). Καὶ ἔπος ἡ φιλολογίαν μὲ τότε μόνον ἀνθρώπησε ὅταν ἐξέφυγε ἀπὸ τὰ πιχτικὰ βράχια τῆς καθαρῆσσι, ἔτσι κι' ἡ μουσικὴ μὲ τότε μόνον θὰ φτάσει σὲ κάποιον ὕψος ὅταν ἀκολουθήσῃ τὸ μεγάλο δρόμον τῆς ἀλήθειας ποῦ μὲ; ἔδειξεν ὁ ποιητὴς τοῦ Ταξιδιοῦ καὶ πετάξῃ με τὰ φτερὰ τὰ μεγάλα ποῦ χάρισε τῆς Ρωμισσύνης ὁ ποιητὴς τοῦ Δωδεκάλογου τοῦ Γύφτου !

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ

ΑΘΗΝΑ, Θεριστῆς 1908

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ

- 1) Πρωτοβάρεμα κλι διπλόφρουγγα (σὲ 7 φωνές) γιὰ δύο πιάνο.
ἢ κυρίᾳ **Χ. Καλομοίρη** μετ' τὸ συνθέτη
- 2 α) Νυχτερίτικο
β) Σὰ Μενουέττο } γιὰ πιάνο. δ Συνθέτης
- 3 α) Τραγουδάκι (ποίησις **Μ. Μαλακάση**).
β) Πικτινιάδα (ποίησις **Κ. Μπουζούκη**).
γ) Στὴν ἀνέμου κερρωμένα (ποίησις **Μ. Μαλακάση**).
ἢ δεσπ. **Σμ. Γεννάδη**
- 4) Ρωμέικη Σουίτα, γιὰ μεγάλη Ὀρχήστρα σὲ πέντε μέρη.
Ἀφιερωμένη τοῦ μεγάλου δασκάλου τῆς Ρωμοσύνης :
ΓΙΑΝΝΗ ΨΥΧΑΡΗ
(βάλειμα γιὰ δύο πιάνο ἀπὸ τὸ συνθέτη)

Μέρος πρῶτο : Ἀπὸ τὰ περὶ μύθου τῆς γοητῆς.

Μέρος δεύτερο : Σὰ παιχνίδι κλι σὰ κνούρισμα.

Μέρος τρίτο : Ἀπὸ τὸ Ρωτόκριτο κλι τὴν Ἀρετοῦσα.

«Νύχτες πολλές τοὺς λόγους τους σὶτ παραθύρι λέου,
κι' ὄρες σωποῦν, ὅταν μλοῦν, κι' ὄρες σωπῶντας κλαῖου».

Μέρος τέταρτο : Σὰ χορὸς κλι σὰ χωρικό.

Μέρος πέμτο :

ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ

» Στῆς θάλασσας ἀπάνω τὰ νερά
" Ένας τεχνίτης μὲ μζαλὸ καὶ γνῶσι
Μεγάλο ἀγῶνα εἶχε μζὰ φορὰ
Παλάτι ξακονιστὸ νὰ θεμελιώσῃ•.

—
" Ερριξε πέτρες μάρμαρα βοννά
Ριζώνει βράχος φοβερός στὸν πάτο
"Ο βράχος ἀνεβαίνει τώρα να
Ποῦ βγαίνει καὶ Παλάτι ἀπ' τὰ κάτω.

—
" Έτσι κ' εἰσὸ μ' ὄλη τὴ τρικυμζὰ
Στὰ βάρηα τῆς ψυχῆς μας νὰ ριζώσῃς
Στὴ γλῶσσα τοῦ λαοῦ ποῦ εἶναι μζὰ
Παλάτι φοβερὸ νὰ θεμελιώσῃς

(Ποίηση Παλαμῶ—Ψυχάρη)

"Η κυρία Χ. ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ μὲ τὸ συνθέτη

- 5 α). "Ο πύργος τῆς "Αθώρητος (ποίηση Μ. Μαλακάση).
β). "Η Λάμζα (ποίηση Κ. Παλαμῶ).
γ). Οἱ δυὸ διακλητητάδες (ποίηση Κ. Μπουζούκη).
τραγούδιζ ὁ κ. Χατζῆ-'Αποστόλου
- 6). Πατινάδα γιζ πζζνο, ἡ κυρία Χ. Καλομοίρη.
- 7 α). Μολιδιατίτισσα (ποίηση Α. Πάλλη).
β). Ρουμελιώτισσα (ποίηση Α. Πάλλη).
ἡ δισπ. Σμ. Γεννάδη
- 8). Τρεῖς Μπαλάντες γιζ πζζνο.

- a). En mer, les hardis écumeurs !
Nous allions de Fez à Catane.....
Dans la galère capitane
Nous etions quatre vingts rameurs
On signale un couvent à terre
Nous jetons l'ancre près du bord,
A nos yeux s'offre tout d'abord
Une fille du monastère
Près des flots sourde à leurs rumeurs
Elle dormait sous un platane...
Dans la galère capitane
Nous etions quatre vingts rameurs.

Malgre sa plainte et ses clameurs
On l'emporta dans la tartane
Dans la galère capitane
Nous etions quatre vingts rameurs.

V. HUGO LES ORTENBALS

- β). Κι' ἀπ' τῶν πρθῶν τῆ θάλασσης πάντα θά βγαίῃη
Ἦχου πνοή, πρᾶπινο, σὺν ἀπὸ λύρα

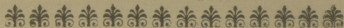
K. Παλαμᾶς πατρίδες

- γ). Κίνησ' ὁ Χάρος κ' ἔρτασε στὸ ἄτι κβαλάρης
Μαῦρος εἶνε μαῦρα φορεῖ μαῦρο εἶναι τ' ἄλογότου
Μαῦρα λουλούδι κ' πέφτουνε τριγύρ ἀπ' τὸ πλεβρότου.

(Δημοικὸ τραγοῦδι)

**Ο συνθέτης*

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

„ΠΑΤΙΝΑΔΑ“

Ἔβγα κοριτσούλα μου λιγάκι νά σε δῶ
Κατ' ἀπ' τὸ παράθυρο μὲ πόθο καρτερῶ.

Λυπήσου με τὸν ἄμυρο, τὸν ἄμυρο
Ποῦ φλόγα μ' ἀναψες βαθιὰ
Βαθιὰ μεσ' στὴν καρδιά.

Ἔβγα κοριτσούλα μου λιγάκι νά σε δῶ
Κατ' ἀπ' τὸ παράθυρο μὲ πόθο καρτερῶ

Ἀγάπη μου ἔλα σέ με κοντὰ
Νὰ περνοῦμε τὰ δυὸ μὲ χερὰς καὶ μὲ τραγούδι
Μὲ τραγούδι καὶ χερὰς
Σὰ γλυκόλαλο πουλιὰ
Μεσ' σ' ἀνόπλεχτη φωλιά.

Ἄκου τὸν κελὸ σου ποῦ μὲ λαχτάρει σὲ κλεῖ.
Κ' ἔβγα κοριτσούλα μου λιγάκι νά σε δῶ.
Κατ' ἀπ' τὸ παράθυρο μὲ πόθο καρτερῶ
Κόρη ἔβγα, ἔβγα νά σε δῶ.

(Κώστας Μπουζούκης)

„ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ“

Παίζει απόψε τὸ φεγγάρι
Μέσα στὴν κληματαριά,
Ποῦνε νὰ τὸ πιῆς ἀλήθιν
Στὸ ποτῆρι

Κι' ὄχι τόσο γιατί παίζει
Στὴν κληματαριά,
Ὅσο γιατί φέγγει δίπλα,
Σ' ἓνα προκύβρι.

(Μ. Μαλακίσης "Ὁρσες")

„ΣΤΗΝ ΑΝΕΜΗ ΚΑΡΦΩΜΕΝΑ“

Στὴν ἀνέμη καρφωμένα
Δυὸ ματάκια ἀστραφτερά
Φώτιζαν ὄνειρεμένα
Κάποιε κάλλη μιὰ φρά.

Ὅμως τόξε τὰ κρυμμένα,
Σὲ μὴν ὡσεὶ προσευχῆς,
Μόλις τὰ κρατεῖ ἀναμένον
Τὸ λυχνάρι τῆς ψυχῆς

(Μ. Μαλακίσης "Ὁρσες")

„Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΑΘΩΡΗΤΗΣ“

Στή νήσο πέριχ ὁ πύργος τῆς Ἀθώρητης:
Βουβός, μανταλωμένος, χρόνια στέκει,
Ἀχάλαστος κι' ἀπ' τῶν βοριάδων τὸ ἀγριομάκνισμα
Ἀγκρέμιστος κι' ἀπ' τὸ τρελλὸ τ' ἀστροπελέκι

Κι' ἂν σὺ θλασσοδέρνεσαι μεσονυχτα,
Τοῦ κήκου μὲ τὸ νοῦ σου τόχεις βάλει,
Φτωχὲ κερκδικόρη πιθοπλάνταχτε,
Στὸ μαγικὸ νὰ πιάσης ἀκρογιάλι.

(Μ. Μαλακάσης "Ὁρας)

„Η ΛΑΜΙΑ“

Ἡ μύρρη Λάμιχ πῶ εἴλειςε
Στὴν καρδιά τῆς τὸν ἄδη
Νὰ κκετεθῶ μὲ πρόσταξε
Μέσ' στὸ ξερὸ πηγᾶδι.

Νᾶβρω τὸ δαχτυλίδι τῆς
Ποῦ μέσκα ἐκεῖ ἔχει πέσει
Μ' ἓνα δισκματι λιόκαλο
Καρφωμένο στὴ μέση.

Φάχνω, δὲ βρίσκω τίποτε...
Ὡ νόχτα, ὃ τέρας πλάνο!
Στὰ πόδια μου μὴν ἄβυσσος
Καὶ μὴ Λάμιχ ἀποπάνω!

Κ. Παλαμῆς "Γαμβοὶ καὶ Ἀνάπαιστοι)

Ζουλέβω εκείνο τὸ χωριὸ
 Στὸν κάμφο κάτου
 Μὲ τὰ χωράφικ τὰ βριθὰ
 Μὲ τὰ δεντρά του,
 Ποῦ φορτωμένα τίς ἐλιές
 Τῆ γῆς φιλοῦνε
 Καὶ σὰν τὰ μάτια τῆς Ρηνιός
 Μαβρολογοῦνε.

Ζουλέβω εκείνο τὸ χωριὸ
 Στὸν κάμφο κάτου
 Π' ἀνθίζουν καὶ μοσκοβολοῦν
 Τὰ κλήματά του,
 Ποῦχει σταφύλι ροδινὸ
 Τὸ κάθε ἀμπέλι
 Σὰν τὰ χειλάκια τῆς Ρηνιός
 Ποῦ στάζουν μέλι.

Ζουλέβω εκείνο τὸ χωριὸ
 Στὸν κάμφο κάτου
 Μὲ τίς καθάρεις του πηγές,
 Τὰ ρέματά του,
 Ζωὴ σκορποῦνε τὰ νερά....
 Ρηνιό, νὰ ζήσεις,
 Μὲ λίγη ἀγάπη ἔλα κι' ἐσὺ
 Νὰ μ' ἀναστήσεις.

(Α. Πάλλης Ταμπουράς καὶ κόπανος)

